

TÜRKİYE ACIL TIP DERNEĞİ
KLİNİK POLİTİKA REHBERLERİ KOMİSYONU YÖNERGESİ
(V1.3)

I. TANIMLAR VE İÇERİK

1. Bu yönerge içinde Türkiye Acil Tıp Derneği **TATD** kısaltması ile, Türkiye Acil Tıp Derneği Çalışma Grupları **TATD-ÇG** kısaltmasıyla, Türkiye Acil Tıp Derneği Klinik Politik Rehberleri Komisyonu **TATD-KPRK** ile kısaltılacaktır.
2. **Amaç ve Kapsam:** TATD-KPRK, TATD'nin resmi görüşü özelliğine sahip olan klinik uygulama kılavuzları ile klinik politika kılavuzlarının yazım, denetim ve yayınlanmasında, kılavuzlara ait kanıt ve öneri düzeylerinin derecelendirilmesinde, bu kılavuzların bilimsel yayın organlarında yayınlanmasında, kılavuzların belli aralıklarla güncellenmesinde tek ve nihai söz sahibi olan TATD komisyonudur.
3. **Denetim:** TATD-KPRK, 6 ay aralıklarla TATD Yönetim Kurulu'na ayrıntılı faaliyet raporu sunar. Bunun dışında, hazırlanan tüm kılavuzlar için yönetim kurulunu bilgilendirir. Faaliyetleri TATD Yönetim Kurulu tarafından atanmış olan bir yönetim kurulu üyesi tarafından denetlenir, yasal ve mali yönden TATD Yönetim Kurulu'na tabidir. Bununla birlikte klinik politika kılavuzlarının içeriği ile ilgili olarak tam bağımsız hareket eder.

II. KOMİSYON ÜYELERİ VE TOPLANTILAR

1. TATD-KPR komisyon başkanı TATD Yönetim Kurulu tarafından, Turkish Journal of Emergency Medicine (eski adıyla Türkiye Acil Tıp Dergisi) ve Anadolu Acil Tıp Dergisi'nde daha önce editör veya editör yardımcısı olarak görev yapan/yapmış olan acil tıp uzmanları arasından 2 yıllığına seçilir. Komisyon başkanının istifası veya ölümü halinde, TATD Yönetim Kurulu tarafından yeni komisyon başkanı atanır.
2. TATD-KPR komisyon başkanı, komisyonda çalışacak 10 üyeyi belirler. Komisyon üye listesi, TATD Yönetim Kurulu'nun onayı sonrasında 2 yıl için göreve başlar. Üyelerde aşağıdaki özelliklerin olması istenir:
  - a. Acil tıp uzmanı ve Türkiye Acil Tıp Derneği üyesi olmak
  - b. Üniversite veya eğitim/araştırma hastanelerinde acil tıp öğretim üyesi olmak
  - c. Son 5 yıl içinde TATD-ÇG içinde aktif eğitici olarak yer almış olmak
3. TATD-KPR komisyonundan en az 6 kişinin teklifi ve onayıyla komisyon, toplantılara katılmak ve sonraki dönemde komisyonda aktif rol alabilmek için azami 5 kişiyi değerlendirebilir. Bu alt komisyon üyelerinin de özellikleri Madde II.2'deki özellikler ile aynıdır. Fakat bu kişiler hiçbir şekilde nihai karar mekanizmalarında rol oynayamazlar ve oy kullanamazlar.
4. Komisyon üyelerinden birinin 2 yıldan önceki sürede istifası veya ölümü halinde, komisyon başkanı yeni komisyon üye adayını belirleyerek TATD-KPR komisyon üyelerine sunar. Komisyonda salt çoğunluk tarafından yeni üyenin kabul edilmesi durumunda, yeni komisyon üyesi göreve başlar.
5. TATD-KPR komisyonu yılda 2 kez fiili toplantı yapar. Komisyon başkanı; toplantıların kongre, kurs ve sempozyum benzeri ortak etkinliklere denk gelmemesi için azami gayret gösterir. Üst üste iki fiili toplantıya katılmayan komisyon üyesinin üyeliği düşer. Komisyon bu zorunlu toplantıların dışında da, bilgisayar sistemi üzerinden online toplantı yapabilir.
6. TATD-KPR komisyonu, derneğin çalışma gruplarıyla komisyon başkanı aracılığıyla iletişim kurar, dernek dışı yazışma ve ortak hareket edilmesi gereken durumlarda ise TATD Yönetim Kurulu'ndan izin alınması gerekir.

III. İŞLEVİŞ

1. TATD-KPRK başlıca üç bilimsel görevi yerine getirir:
  - a. **TATD Klinik Uygulama Kılavuzları:** Bu kılavuzlar, belirli aralıklarla güncellenen, klinik bir hastalığın, tanı ve tedavisi üzerine yoğunlaşan kapsamlı kılavuzlardır (örn. *acil serviste mantar zehirlenmelerine yaklaşım kılavuzu*). Bu kılavuzların hazırlanması oldukça emek gerektirdiği için, hâlihazırda net ve güncel uygulama kılavuzları olan alanlarda kılavuz hazırlanması istenmez (örn. *ST elevasyonlu miyokard infarktüsüne yaklaşım kılavuzu*).

- b. **TATD Klinik Politika Rehberleri:** Bu rehberler, belli bir konudaki klinik sorular üzerine yoğunlaşan, bu sorulara kanıta dayalı yanıtlar bulmaya çalışan eserlerdir. Burada mümkünse tek bir konu üzerine yoğunlaşarak (örn. *karbonmonoksit zehirlenmesi*), konuyla ilgili literatürde cevaplanmış olan ve cevaplanmayan sorulara yanıtlar aranır (örn. *Hangi hastalar hiperbarik oksijen tedavisinden fayda görürler? Yüksek akımlı oksijen tedavisi karbonmonoksit zehirlenmelerinin tedavisinde kullanılabilir mi?*).
  - c. **TATD Resmi Klinik Görüşleri:** Herhangi bilimsel bir konuda Türkiye Acil Tıp Derneği'ne ait önerilerin beyan edilmesi gerekliliğinde, dernek yönetimi TATD-KPR komisyondan görüş isteyebilir. Böyle bir durumda komisyon fiili veya online olarak toplanarak ortak görüş oluşturur ve beyan eder. İlgili görüşün onaylanarak kamuoyuna iletilmesinden, kabulünden veya reddinden, birincil olarak TATD Yönetim Kurulu sorumludur.
2. Yukarıda anılan her üç durum için de teklif; TATD-KPR komisyondan, TATD-ÇG başkan/genel sekreterlerinden ya da TATD dernek üyelerinden gelebilir. Teklif öncelikle TATD YK kurulana iletilir. TATD yönetim kurulu herhangi bir değerlendirme yapmaksızın teklifi komisyona sevk eder. Teklifin gelmesi üzerine TATD-KPR komisyonu, komisyon içinden 3 kişilik ön inceleme heyeti atar. Bu heyet, 2 haftalık süre içinde klinik soru veya oluşturulacak kılavuz metninin Madde III.1.'deki alt maddelerden hangisine girdiğini, kılavuz veya politika rehberinin ne kadar süre içinde hazırlayabileceğini, varsa maliyetini ve araştırmacının başlatılmasının optimal klinik faydasını bir ön rapor halinde TATD-KPR komisyonuna sunar.
  3. Oluşturulacak kılavuzun TATD-KPR tarafından salt çoğunlukla kabul edilmesi halinde; komisyon kendi içinden komisyon başkanının da dahil olduğu 6 kişilik bir heyeti seçer. Bu 6 kişilik heyete, varsa ilgili çalışma grubundan en fazla 4 kişi dahil olabilir. TATD-KPR komisyon başkanı; oluşturulan 10 kişilik heyeti yönetmek, görev dağılımını yapmak, ilgili TATD-ÇG ile iletişimi sürdürmekle yükümlüdür. Bu heyete en fazla 2 kişilik alt komisyon üyeleri de eşlik edebilir.
  4. TATD-KPR komisyonu tarafından karara bağlanmasını takiben; TATD Klinik Uygulama Kılavuz taslağının en fazla 1 yıl, TATD Klinik Politika Rehberi taslağının en fazla 6 ay, TATD Resmi Klinik Görüşleri'nin ise 4 hafta içinde hazırlanması ve tüm komisyon üyelerine sunulması gerekmektedir.
  5. Düzeltmelerle birlikte TATD-KPR komisyonu tarafından onaylanan son metin; TATD resmi web sitesinde ve bilimsel dergilerde yayınlanabilir. Yayın metnindeki isim sırası, TATD-KPR komisyonu tarafından belirlenir.
  6. TATD-KPR komisyonu, tüm öneri ve kanıt düzeylerini belirlerken dünyada kabul görmüş kılavuz hazırlama tekniklerine uymakla yükümlüdür.
  7. TATD web sitesinde yayınlanan TATD Klinik Politika Rehberleri'nin, 3'er yıllık aralarla güncelliği komisyon tarafından teyit edilir; revize edilir ya da yayından kaldırılır.

IV. ETİK UNSURLAR VE ÇIKAR ÇATIŞMALARI

1. TATD-KPR komisyonu tarafından oluşturulan metinlerde yer alan yazarların tümü, açık çıkar çatışması beyanlarında bulunmak zorundadırlar.
2. Sponsor ile yürütülen araştırmaların hepsinde, araştırmaya sponsorluk veren şirketler projeyi koşulsuz desteklediklerini beyan etmekle yükümlüdürler. TATD-KPR komisyonu hiçbir şekilde, içeriğe etki edecek ve "sponsorlu araştırma" algısı oluşturabilecek bir sponsorluk yükümlülüğü altına girmez.
3. Kılavuz ve klinik politika rehberlerinin yayınlanması ve lansmanı, TATD'nin düzenlediği kongre ve toplantılarda yapılabilir. Bu toplantılara sponsor olmak isteyen şirketler, öncelikle TATD Yönetim Kurulu'na başvurmak zorundadırlar.